

Limmud
Chavruta
Project

פרויקט לימוד חברותא

עלייה לרגל

משאבים לתיקון ליל שבועות

מחשבות על לימוד
עם חברותא

בְּרִזְלֵךְ בְּבְרִזְלֵךְ
יַחַד וְאִישׁ יַחַד
פְּנִי-רְעֵהוּ

משלי כז:ז

הזמנה ללימוד

היסטוריה וקדושה, ומשמעותיות הרוחנית של ארץ ישראל. אנחנו מזמינים אתכם ללימוד עם חברותא או קבוצה, ברוח השתתפות, מחשבה וטרנספורמציה שמאפיינים את הדגם של חברותא. חג שבועות שמח!

chavruta@limmud.org

המנהג ללימוד ביחד במהלך הלילה בתיקון ליל שבועות - ערב שבועות מאפיין את התשוקה היהודית ומחויבות ללימוד קהילתי. מלא השראה ממנהג זה, לימוד הכין את החומרים האלה עבורכם לחקור עם משפחותיכם וחבריכם בתיקון ליל. שבועות הינו אחד מהשלוש רגלים. השנה, כשאנחנו מציינים את יום העצמאות ה-70 של הקמת מדינת ישראל, הטקסטים האלה משקפים את היחס בין זמן ומקום,

מופיעים לפני ה'

דברים טז:טז-יז

¹⁶שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים בְּשָׁנָה יִרְאֶה כָּל-זְכוּרָךְ אֶת-פְּנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר בְּחַג המִצּוֹת וּבְחַג השְׁבֻעוֹת וּבְחַג הַסֻּכּוֹת וְלֹא יִרְאֶה אֶת-פְּנֵי ה' רִיקָם: ¹⁷אִישׁ כְּמִתְנַת יָדוֹ כְּבִרְכַת ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן-לְךָ:

משנה כלים א:ו

אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֶׁת מִכָּל הָאֲרָצוֹת. וּמָה הִיא קֹדֶשֶׁתָּהּ? שְׁמֵי אֵימָם מְמַנָּה הָעֶמֶר וְהַבְּבוּרִים וְשֵׁתֵי הַלְחָם, מָה שְׂאִין מְבִיאִים כִּן מִכָּל הָאֲרָצוֹת.

"השטחים"

ארץ ישראל אינה ארץ-הקודש והר-הבית אינו מקום קדוש אלא מבחינת קיום המצוות המיוחדים הקשורות בארץ זו ובמקום זה... ברעיון שיש לארץ מסויימת או למקום מסויים "קדושה" מצד-עצמם הוא רעיון אלילי מובהק.

ישעיהו ליבוביץ, יהדות, עם ישראל ומדינת ישראל, עמ' 421.

נקודות לשקול

התורה שוב ושוב נותן את הפקודה לזכרים עבריים לבוא לבית המקדש שלוש פעמים בשנה. מה חזק ברעיון זה? מה מאתגר?

"הם לא יופיעו לפני ה' עם ידיים ריקות..." מה המשמעות של זה כשאנחנו נוסעים לישראל היום?

ללכת בארץ

בראשית יג:ז

קום הַתְּהַלֵּךְ בְּאֶרֶץ לְאֶרְכָּה וּלְרַחֲבָה כִּי לֹד אֶתְנַנֶּה:

נקודות לשקול

ציונות מעודדת יהודים לטייל בישראל. האם אנחנו מטיילים בארץ ישראל בגלל שהיא ניתנה לנו או האם אנחנו מקבלים את ארץ ישראל על ידי לטייל בה? מה ההבדל בין לפגוש את ארץ ישראל בערים שלה ובמסלולי טיולים שלה?

קום והתהלך בארץ

קום והתהלך בארץ בתרמיל ובמקל וודאי תפגוש בדרך שוב את ארץ ישראל. יחבקו אותך דרכיה של הארץ הטובה היא תקרא אותך אליה כמו אל ערש אהבה.

יורם טהרלב

עלייה לרגל כתיירות

תלמוד בבלי, כתובות קיא ע"א

אָמַר רַב יִרְמְיָה בְּרַ אֲבָא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: כָּל הַמְהַלֵּךְ אֶרְבַּע אַמּוֹת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מוֹבְטַח לוֹ שֶׁהוּא בֶּן הָעוֹלָם הַבָּא.

תיירים

בקורי אבלים הם עורכים אצלנו, יושבים ביד ושם, מרצינים ליד הכותל המערבי וצוחקים מאחורי וילונות כבדים בחדרי מלון, מצטלמים עם מתים חשובים בקבר רחל ובקבר הרצל ובגבעת התחמושת, בוכים על יפי גבורת נערינו וחושקים בקשיחות נערוטינו ותולים את תחתוניהם ליבוש מהיר באמבטיה כחולה וצוננת.

פעם ישבתי על מדרגות ליד שער במצודת דוד, את שני הסלים הכבדים שמת לידי. עמדה שם קבוצת תיירים סביב המדריך ושימשתי להם נקודת ציון. "אתם רואים את האיש הזה עם הסלים? קצת ימינה מראשו נמצאת קשת מן התקופה הרומית. קצת ימינה מראשו". "אבל הוא זז, הוא זז!" אמרתי בלבי: הגאולה תבוא רק אם יגידו להם: אתם רואים שם את הקשת מן התקופה הרומית? לא חשוב: אבל לידה, קצת שמאלה ולמטה ממנה, יושב אדם שקנה פרות וירקות לביתו.

יהודה עמיחי

נקודות לשקול

כמה זמן נחשב מספיק זמן בקשר לבילוי בישראל? מה חשוב עבור תיירים יהודים לראות בישראל? מה מבדיל בין תיירות יהודית בארץ ועלייה לרגל?

מרכזיות של מקום

תהילים קכב:א-ב

¹שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד: שְׁמַחְתִּי בְּאִמְרֵים לִי בֵּית ה' גִּלְדָּה:
²עֲמֻדוֹת הַיּוֹ רִגְלֵינוּ בְּשַׁעְרֵי יְרוּשָׁלַם:

אנו עולים

הנה הנן אבני הכותל, האבנים המקודשות, ספוגות הצער והיגון. לא אבנים דוממות הן, כי רוו סבלות יהודי כל העולם. קפאתי על עמדי. אמהות ישראל שופכות פה מרי-לבן לפני ריבונו-של-עולם. כאן נצמדות הן אל האבנים, לדורי-דורות – ועל גבן אימת-הגלות ופניהן אל אבני הכותל. ולימיני – מתפללים יהודים מכל בעדות, שקועים הם בתפילה, "אומרים" תהילים, ואחרים יושבים על הרצפה, כפופים בדומיה על ספרי-הקודש.

ביקשתי להיצמד גם אני אל האבנים ולבכות כאשר בנות ישראל, אך לא – הדמעות חונקות את גרוני ואינני בוכה. כמעצמה מושטת ידי, נוגעת באבנים, ועיני נעצמות, וראשי נסמך אל האבן הצוננת. אין מלים של תפילה בלבי: צער מפעפע בקרבי על שכה עולל לנו הגורל – על חורבן העם, על שעדיין שרויים אנו בגלות, על שארצנו עודנה בשממתה. ולא חשתי שדמעות חמות נושרות גם מעיני, כמעייני האמהות שעל-ידי. עמדתי וליטפתי שפת האבן.

רהל יענית בן צבי, *אנו עולים* (1957), עמ. 29-30

נקודות לשקול

האם ההצדקה לבקר את ירושלים והכותל המערבי תאולוגי בעיקר, היסטורי, אידיאולוגי או משהו אחר?

האם אתם זוכרים כשביקרתם בכותל המערבי בפעם הראשונה? מה הייתה תגובה הרגשית שלכם? איך אתם מרגישים על הכותל המערבי היום?

ביקור המתים

בראשית כג:ט

וְאַחֲרֵי־כֵן קָבַר אַבְרָהָם אֶת־שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אֶל־מְעַרַת שְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה עַל־פְּנֵי מְמָרָא הוּא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן:

עלייה לרגל ישראלית?

גברים חרדים מתאספים ליד קבר של ר' שמעון בר יוחאי במירון בל"ג בעומר⁴

מצעד החיים באושוויץ, פולין³

קבוצת תגלית ליד הקבר של מיכאל ליון, אמריקאי שנהרג במהלך שירותו בצה"ל ב-2006²

גברים יהודים מתפללים במערת המכפלה¹

נקודות לשקול

מקורות של התמונות

1. <https://tinyurl.com/ya6naxsm>
2. <https://tinyurl.com/y9fo9gk6>
3. <https://tinyurl.com/y9fo9gk6>
4. <https://tinyurl.com/ydc52vn>

האם כל התמונות האלה תמונות של עלייה לרגל? מדוע כן או מדוע לא?

האם עלייה לרגל יהודית תמיד קשורה למוות? האם זה תמיד קשור לישראל?

עלייה לרגל רוחנית

רמב"ן על שמות כג:יז

וְזֶה הַטַּעַם אֶל פְּנֵי הָאֲדוֹן ה': שֶׁהוּא אֲדוֹן הַמַּפְרָנִס עֲבָדָיו, וּבְנִטְלָם פָּרַס מִלְפָּנָיו יְבֹאוּ אֵלָיו לְרְאוֹת מַה יַּצְוֶם, וְהִנֵּה אֶל פְּנֵי כְמוֹ לְפָנָי, וְעַל דְּרָךְ הָאֲמֵת יִהְיֶה מִן פְּנִים.

ר' נחמן מברסלב, שיחות הר"ן קנא

תהיו עדים למילותיי. כשימי תמו ואעזוב את העולם, עדיין אתוודך למישהו שבא לקברי, אומר את עשרה תהילים האלה ונותן כסף קטן לצדקה. לא משנה כמה גדולים חטאיו, אעשה כל ביכולתי, משתרע על אורך ורוחב של הבריאה כדי להציל ולטהר אותו.

אדם אינו לבד

אמונה אינה ההידבקות למקדש אבל עלייה לרגל אינסופית של הלב.

אברהם יהושע השל, אדם אינו לבד (ניו יורק, 1951), עמ' 160.

נקודות לשקול

מה הקשר בין רוחניות ועלייה לרגל?

למאות, משמעותה של עלייה לרגל יהודית הייתה נסיעה פיזית לארץ ישראל. מה המשמעות של עלייה לרגל יהודית היום?

לימוד מבטיח שבכל מקום שתהיה, לימוד יכול לקדם אותך צעד אחד קדימה במסע היהודי שלך. תגלה בעצמך ותשתתף ב limmud.org

Limmud, 1a Hall Street, London N12 8DB
office@limmud.org

Registered charity no.1083414

החומר הזה נאסף על ידי מתנדבים מלימוד באוסטרליה וניו זילנד: ברי שרוט, רפאל דסקלו, אולגה ברנשטיין, פטה פלך ויונתן שאו, בהובלת מלידה ג'ונס. נערך על ידי מיכאל ראובן. מעוצב על ידי אורי ברקוביץ.

© Limmud, Shavuot 2018 / 5778

לימוד הינו קהילה בינלאומית של לימודי יהדות אשר הוקם בממלכה המאוחדת ב-1980. כמעט כל שבוע יש פעילות או אירוע של לימוד באיזשהו מקום בעולם. אלה מאורגנים על ידי תנועות שורשיות עצמאיות העוקבות ערכים משותפים כולל בחירה, גיוון והתנדבות. קבוצות, מתנדבים, משתתפים, מציגים ותומכים מתחברים דרך חווית לימוד ודרך שיתוף פעולה כגון משאב הזה לשבועות.

מחשבות על סיום לימוד עם חברותא

טוֹבִים הַשָּׁנִים
מִן־הָאֶחָד
אֲשֶׁר יִשְׁלָהֶם
שָׂכָר טוֹב בְּעַמְלָם
קהלת T:ט

כדי לחגוג 70 שנה מאז הקמת מדינת ישראל, UJIA גאה לתמוך בלימוד הוצאה לאור עם המשאבים של 2018.

נא לחגוג יום האחדות ב-6 ביוני על ידי ללמוד ביחד עם משאבים נבחרים מ- unityprize.org